

RIGSADVOKATEN

RIGSADVOKATEN
FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON: 7268 9000
FAX: 7268 9004
E-MAIL: RIGSADVOKATEN@ANKL.DK
www.anklagemyndigheden.dk

15. oktober 2021

JOURNAL NR.
RA-2021-3200514-2

SAGSBEHANDLER: AKA/

Udtalelse om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte personer under 15 år i 2020

Denne udtalelse med bilag vedrører politikredsens tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte personer under 15 år i 2020.

1. Resultater og udvikling

Tilbageholdelse af mistænkte personer under 15 år

- Der har i 2020 været foretaget 117 tilbageholdelser af mistænkte personer under 15 år med henblik på afhøring eller fastlæggelse af identitet. I 2019 blev der foretaget 122 tilbageholdelser, og der er således sket et lille fald i antallet af tilbageholdelser i 2020. Set over en 5-årig periode er antallet af tilbageholdelser i 2020 på niveau med de foregående år.
- Størstedelen af tilbageholdelserne i 2020 (86 ud af 117) ses at være foretaget i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 75 b.

Enerumsanbringelse af mistænkte personer under 15 år

- Der har i 2020 alene været 5 enerumsanbringelser af mistænkte personer under 15 år. Enerumsanbringelserne er fordelt på 4 politikredse, mens 8 politikredse slet ikke har anvendt enerumsanbringelse i 2020.
- Set over en 5-årig periode er antallet af enerumsanbringelser det laveste siden 2016. I 2019 blev der foretaget 7 enerumsanbringelser.
- I de få politikredse hvor der i 2020 blev foretaget enerumsanbringelse, ses de ikke at være foretaget i overensstemmelse med retsplejelovens kapitel 75 b.

For at belyse udviklingen på området fremgår data for perioden 2016-2020 af bilag 1.

2. Særligt vedrørende tilbageholdelse af mistænkte personer under 15 år

De regionale statsadvokater har i deres udtalelse til Rigsadvokaten fremhævet, at 86 af de 117 tilbageholdelser er foretaget i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 75 b.

De regionale statsadvokater har for så vidt angår de resterende 31 tilbageholdelser bemærket, at disse for det første omfatter tilfælde, hvor der ikke har været grundlag for tilbageholdelse (f.eks. fornødent mistankegrundlag). For det andet omfatter de tilfælde, hvor der har været grundlag for en indledende og kortvarig tilbageholdelse med henblik på fastlæggelse af identitet mv., men hvor det dog er vurderingen, at der konkret ikke har været grundlag for en efterfølgende afhøring på stedet eller indtransport til politistationen. Statsadvokaterne har henledt opmærksomheden på, at visse af tilbageholdelserne kunne være foretaget i medfør af politiloven.

Tilbageholdelserne er primært foretaget i sager med mistanke om grov kriminalitet, herunder (forsøg på) manddrab, røveri, vold, brandstiftelse og trusler. Desuden har der været foretaget tilbageholdelser i sager vedrørende indbrud, narkotikakriminalitet, hærværk, butikstyveri og brugstyveri. I forhold til tilbageholdelser foretaget i forbindelse med mistanke om butikstyveri har politikredsene i 2020 alene i få tilfælde tilbageholdt mistænkte personer under 15 år, og betingelserne for tilbageholdelse var opfyldt i størstedelen af sagerne.

I 2020 var der kun ganske få tilbageholdelser (5), der strakte sig ud over 6 timer. Disse tilbageholdelser skete på baggrund af mistanke om voldtægt, forsøg på manddrab og grov vold. De regionale statsadvokater har i samtlige tilbageholdelser vurderet, at den tidsmæssige udstrækning af tilbageholdelserne var i overensstemmelse med reglerne, jf. retsplejelovens § 821 a, stk. 4.

3. Særligt vedrørende enerumsanbringelse af mistænkte personer under 15 år

De regionale statsadvokater har fremhævet, at de 5 enerumsanbringelser i 2020 ikke ses foretaget i overensstemmelse med retsplejelovens regler herom, hvilket ikke er tilfredsstillende.

Statsadvokaterne har samtidig bemærket, at de meget få enerumsanbringelser har været kortvarige. I 4 af tilfældene med en varighed fra 11 minutter til 1 time. I det 5. tilfælde kunne den præcise periode for enerumsanbringelsen ikke fastlægges, men den samlede tilbageholdelse strakte sig over en periode på 2 timer og 15 minutter. Der er således

heller ikke i 2020 foretaget enerumsanbringelser, som tilnærmelsesvist har strakt sig ud over den tidsmæssige grænse på 6 timer, jf. retsplejelovens § 821 a, stk. 4.

4. Løbende tilsyn med området

De regionale statsadvokater har i deres løbende tilsyn med politikredsene i 2020 - herunder på tilsynsbesøgene i politikredsene - haft fokus på området og drøftet politikredsenes eventuelle tilbageholdelser og enerumsanbringelser af mistænkte personer under 15 år. Statsadvokaterne har indskærpet betingelserne for, i hvilke tilfælde der kan foretages tilbageholdelse eller enerumsanbringelse af mistænkte personer under 15 år. Flere politikredse har derfor også gennemført eller planlagt undervisning af relevant fagpersonale, indskærpet reglerne overfor relevante medarbejdere samt revideret procedurerne for dokumentation på området. Statsadvokaterne har desuden faciliteret erfaringsudveksling og udbredelse af "best practice" mellem politikredsene.

De politikredse, der i 2020 har foretaget tilbageholdelser eller enerumsanbringelser, som ikke er i overensstemmelse med reglerne, er af statsadvokaterne anmodet om at have et øget fokus på, at der kun sker tilbageholdelse og enerumsanbringelser i de sager, hvor det er nødvendigt, og at indgrebet ikke udstrækkes i længere tid end absolut nødvendigt.

Statsadvokaterne har desuden haft fokus på politikredsenes brug af magtmidler i forhold til mistænkte personer under 15 år. I forlængelse heraf har statsadvokaterne indskærpet over for politikredsene, at brugen af håndjern som det helt klare udgangspunkt ikke må anvendes ved tilbageholdelse af mistænkte personer under 15 år.

De regionale statsadvokaters og politikredsenes store fokus på området fortsætter fremadrettet. Statsadvokaterne vil således fortsat løbende - bl.a. i forbindelse med modtagelse af politikredsenes indberetninger og på tilsynsbesøg i politikredsene - følge op på og drøfte konkrete sager, arbejdsgange, retningslinjer mv. med politikredsene.

5. Opmærksomhedspunkter i forhold til udvikling, opgørelsesmetode og datagrundlag

Denne udtalelse er udarbejdet på baggrund af en udtalelse til Rigsadvokaten fra Statsadvokaten i København og Statsadvokaten i Viborg. Udtalelsen fra de regionale statsadvokater er udarbejdet på baggrund af politikredsenes indberetninger til statsadvokaterne for 1. og 2. halvår 2020 om grundlaget for tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte personer under 15 år.

Med henblik på yderligere at validere datagrundlaget på området har Rigsadvokaten og de regionale statsadvokater i 2021 drøftet politikredsens procedurer for indberetning. Rigsadvokaten har på baggrund heraf besluttet at præcisere Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om unge lovovertrædere. Rigsadvokaten vil desuden følge op på området og indkalde relevante aktører til et møde i anklagemyndighedens Implementeringsforum, hvor det bl.a. vil blive drøftet, hvorvidt der kan iværksættes yderligere tiltag med henblik på at styrke området.